

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 911/2020
17.09.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Радмиле Драгичевић Дичић, председника већа, Радослава Петровића, Драгомира Милојевића, Мирољуба Томића и Милунке Цветковић, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Андреом Јаковљевић, као записничарем, у кривичном предмету окривљене АА, због кривичног дела одузимање малолетног лица из члана 191. став 2. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости бранилаца окривљене АА, адвоката Боривоја Боровића и Ирине Боровић Муњић, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Бачкој Паланци К 102/18 од 31.05.2019. године и Вишег суда у Новом Саду Кж1 256/19 од 05.03.2020. године, у седници већа одржаној дана 17.09.2020. године, једногласно је донео:

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости бранилаца окривљене АА, адвоката Боривоја Боровића и Ирине Боровић Муњић, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Бачкој Паланци К 102/18 од 31.05.2019. године и Вишег суда у Новом Саду Кж1 256/19 од 05.03.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бачкој Паланци К 102/18 од 31.05.2019. године окривљена АА оглашена је кривом због кривичног дела одузимање малолетног лица из члана 191. став 2. Кривичног законика па је осуђена на новчану казну у износу од 30.000,00 динара, коју је дужна да плати у року од 3 месеца од дана правноснажности пресуде и истовремено је одређено да ће суд, уколико окривљена у остављеном року не плати новчану казну, исту заменити казном затвора, тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора.

Истом пресудом, на основу члана 264. ЗКП окривљена је ослобођена обавезе плаћања паушала суду и обавезана да сноси трошкове кривичног поступка о чијој ће висини бити одлучено посебним решењем.

Пресудом Вишег суда у Новом Саду Кж1 256/19 од 05.03.2020. године, делимичним усвајањем жалбе ОЈТ у Бачкој Паланци, преиначена је првостепена пресуда,

у делу одлуке о кривичној санкцији, теко што је окривљеној АА изречена условна осуда којом јој је утврђена казна затвора у трајању од 4 месеца и истовремено је одређено да се утврђена казна неће извршити уколико окривљена у року проверавања од 1 године од дана правноснажности пресуде не учини ново кривично дело.

Истом пресудом, на основу члана 65. став 2. и члана 191. став 5. Кривичног законика, окривљеној је изречен додатни услов и обавезана је окривљена да у року од 2 месеца од дана правноснажности пресуде, омогући извршење одлуке донете пресудом Основног суда у Бачкој Паланци П2 250/2014, правноснажна 26.06.2015. године, којом је одређен начин одржавања личних односа између малолетне ББ и њеног оца ВВ. Истовремено је одређено да ће се, уколико окривљена у року од 2 месеца не поступи по садржају додатног услова и не омогући извршење судске одлуке, казна затвора утврђена условном осудом, извршити.

На основу члана 264. став 1. ЗКП окривљена је обавезана да сноси трошкове кривичног поступка о чијој ће висини бити одлучено посебним решењем, а на основу члана 264. став 4. ЗКП, ослобођена је обавезе плаћања судског паушала.

Жалба браниоца окривљене АА, одбијена је као неоснована, а првостепена пресуда, у непреиначеном делу, потврђена.

Против побијаних правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости благовремено су поднели браниоци окривљене АА, адвокати Боривоје Боровић и Ирина Боровић Муњић због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП и повреде закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев, преиначи побијане пресуде и окривљену ослободи од оптужбе.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и бранилаца окривљене, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости бранилаца окривљене АА, је неоснован.

Наводима поднетог захтева браниоци окривљене истичу да у конкретном случају нема противправности, па самим тим ни кривичног дела одузимање малолетног лица из члана 191. став 2. КЗ, за које је окривљена оглашена кривом правноснажном пресудом, као и да су нижестепени судови радње окривљене погрешно правно квалификовали као кривично дело из члана 191. став 2. КЗ, посебно из разлога што у изреци правноснажне пресуде није наведено да ли је предметна парнична одлука стекла својство извршности, па надаље, доводећи у питање примену члана 5. став 2. Кривичног законика, истичу да се из побијаних пресуда не може утврдити да ли је у конкретном случају примењен блажи

закон, обзиром да је у периоду извршења кривичног дела дошло до измене Кривичног законика у погледу предметног дела. Изнетим наводима, браниоци окривљене указују на повреду закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП.

Одредбом члана 191. став 2. Кривичног законика („Сл. гласник РС“, бр.72/09), који се примењивао у периоду од 11.09.2009. године до 31.05.2017. године, дакле у време извршења кривичног дела, прописано је да ће се онај ко онемогућава извршење одлуке надлежног органа којом је одређен начин одржавања личних односа малолетног лица са родитељем или другим сродником, казнити новчаном казном или затвором до 3 године.

По налажењу овога суда чињенични опис предметног кривичног дела дат у изреци првостепене пресуде садржи све чињенице и околности које чине законска обележја кривичног дела одузимање малолетног лица из члана 191. став 2. Кривичног законика, и то како оне које се односе на радњу извршења кривичног дела тако и оне које се тичу субјективног односа окривљене према извршеном делу.

У изреци првостепене пресуде наведено је да је окривљена од неутврђеног дана априла 2016. године до 31.05.2019. године способна да схвати значај свог дела и да управља својим поступцима, свесна свог дела и хтела његово извршење, онемогућавала извршење правноснажне одлуке надлежног органа - пресуде Основног суда у Бачкој Паланци П2 250/2014, којом је одређен начин одржавања личних односа малолетне ББ, са родитељем – оцем, ВВ, тако што истом није омогућавала одржавање личних односа са малолетним дететом, на начин како је то утврђено наведеном пресудом, тако што је малолетну ББ одвезла изван Републике Србије у Аустрију, без одобрења оца детета, при чему је била свесна да је њено дело забрањено, на који начин су јасно одређена сва субјективна и објективна обележја кривичног дела одузимање малолетног лица из члана 191. став 2. КЗ, прописана у законском опису бића кривичног дела, а из којих обележја произлази да је понашање окривљене противправно.

Наиме, из изреке правноснажне пресуде јасно произилази да окривљена није поштовала модел виђања утврђен судском одлуком, нити је тражила измену исте у том правцу, дакле, описано је поступање окривљене предузето у циљу онемогућавања извршења одлуке надлежног органа, на начин одређен том одлуком односно спречавања остављања права детета да одржава односе са родитељем са којим не живи при чему, у конкретном случају радња наведена као „одвезла малолетну“, није предузета у једнократном догађању, већ је трајала дужи временски период, због чега по налажењу Врховног касационог суда, неосновано браниоци окривљене истичу да су побијане пресуде донете уз повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП.

Надаље, нижестепени судови су у односу на кривично дело одузимање малолетног лица из члана 191. став 2. Кривичног законика, за које је окривљена оглашена кривом првостепеном пресудом применили Кривични законик („Службени гласник РС“, 72/09, који се примењивао у периоду од 11.09.2009. године до 31.05.2017. године) који је важио у време извршења кривичног дела и у време подношења оптужног предлога ОЈТ у Бачкој Паланци –18.05.2017. године. У време извршења кривичног дела за које је окривљена

оглашена кривом првостепеном пресудом, доношењем Закона о изменама и допунама Кривичног законика („Службени гласник РС“ број 94/2016 од 24.11.2016. године, а које измене су у односу на предметно кривично дело ступиле на снагу 01.06.2017. године, дакле након подношења оптужног предлога ОЈТ у Бачкој Паланци), кривично дело одузимање малолетног лица из члана 191. став 2. Кривичног законика, са свим својим битним обележјима, идентичним законским описом, називом и запрећеном казном, садржано је у члану 191. став 3. тог закона. Самим тим, околност што нижестепени судови нису образложили „примену блажег закона“ у конкретном случају, не представља погрешну примену одредбе члана 5. став 2. Кривичног законика, како се то неосновано истиче захтевом за заштиту законитости бранилаца окривљене.

Такође, по оцени овог суда, то што се у чињеничном опису дела у изреци пресуде не наводи да ли је парнична одлука којом је уређен начин одржавања личних односа малолетног детета са родитељем стекла својство извршности, не указује да се у радњама окривљене не стичу законска обележја кривичног дела одузимање малолетног лица из члана 191. став 2. Кривичног законика, будући да појам „извршности“ те пресуде не представља законско обележје дела из члана 191. став 2. Кривичног законика, као што је то случај код кривичног дела недавање издржавања из члана 195. Кривичног законика.

Следствено свему изнетом захтев за заштиту законитости бранилаца окривљене, оцењен је као неоснован и у односу на повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП.

Указујући на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, браниоци окривљене у поднетом захтеву истичу да се прекорачење оптужбе у конкретном случају састоји у томе што је суд на више места у изреци пресуде име и презиме малолетног лица означио другачије од оног како је наведено у оптужном акту, као и у томе што је наводе оптужног акта изменио у односу на радњу коју је предузела окривљена истичући да је та радња у оптужном акту наведена као „одвођење“, док је изреком пресуде опредељена као „одвожење“ малолетног лица.

Према одредби члана 420. став 1. ЗКП пресуда се може односити само на лице које је оптужено (субјективни идентитет пресуде и оптужбе) и само на дело које је предмет оптужбе садржане у поднесеној или на главном претресу измењеној или проширеној оптужници (објективни идентитет пресуде и оптужбе).

Из цитиране законске одредбе произилази да између оптужбе и пресуде мора постојати идентитет и подударност у погледу субјективне и објективне истоветности дела.

Дакле, прекорачење оптужбе би подразумевало измену чињеничног описа радњи извршења кривичног дела окривљеног, које су описане у оптужном акту и то додавањем веће криминалне активности и воље окривљеног, којима се отежава положај окривљеног у погледу правне оцене дела или кривичне санкције.

У конкретном случају, по налажењу Врховног касационог суда, доношењем нижестепених пресуда, суд није повредио ни субјективни, а ни објективни идентитет оптужбе на штету окривљене, јер је окривљена оглашена кривом за идентичне радње које су јој стављене на терет оптужним актом, при чему разлика на коју указују браниоци у погледу имена и презимена малолетног лица, представља прецизирање и ближе означавање тог лица, док се разлика у погледу навођења радње окривљење као „одвожење“ уместо „одвођење“, може приписати очигледној омашци у куцању, која у битном не мења смисао предузете радње.

Како је у конкретном случају чињенични опис у изреци пресуде остао у границама чињеничног основа из оптужбе, односно у границама оних чињеница и околности на којима се оптужба заснива, а из којих произилазе законска обележја кривичног дела у питању, то су неосновани наводи бранилаца окривљене којима се указује да је нижестепеним пресудама учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП.

Наводима захтева којима се истиче да у изреци пресуде није конкретизовано да ли се у овом случају ради о парничној пресуди којом је одређен начин одржавања личних односа са родитељем или другим сродником, указује се на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП, док се наводима којима се полемиче са постојањем обавезе окривљене да дете доводи оцу ради виђања, указује на повреду члана 440. ЗКП, међутим, како наведене повреде закона и поступка у смислу члана 485. став 4. ЗКП не представљају законом дозвољене разлоге за подношење захтева за заштиту законитости окривљеном преко браниоца, то Врховни касациони суд захтев за заштиту законитости бранилаца окривљене у овом делу није разматрао.

Из напред наведених разлога, Врховни касациони суд је, на основу члана 491. став 1. ЗКП, донео одлуку као у изреци ове пресуде.

**Записничар-саветник,
Андреа Јаковљевић,с.р.**

**Председник већа-судија,
Радмила Драгичевић Дичић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић